

Rząd ma rację co do wynagrodzeń, ale tylko w 30 procentach

Politycy, a w szczególności ci stojący po stronie rządowej, zakochali się w operowaniu przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej. Czym ono jest?

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej to wskaźnik obliczany jako **średnia arytmetyczna** wszystkich wynagrodzeń wypłaconych w danym okresie. W odróżnieniu od uproszczonych statystyk, którymi szafują politycy, wskaźnik ten od 2025 roku opiera się na nowej metodologii. Od 2025 roku statystyka ta nie bazuje już na wrywkowych ankietach, lecz na **pełnych danych administracyjnych** pochodzących z rejestrów ZUS oraz systemów JPK Ministerstwa Finansów.

Wskaźnik ten dotyczy **całej gospodarki**, w tym:

- Mikrofirm (podmioty zatrudniające do 9 osób),
- Dużych przedsiębiorstw i korporacji,
- Sektora publicznego,
- Osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych zawartych z własnym pracodawcą.

Ile wynosi przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej?

Zgodnie z oficjalną nomenklaturą i danymi GUS, sytuacja w lipcu 2025 r. wyglądała następująco:

Kategoria	Wartość brutto
Przeciętne wynagrodzenie	8 866,43 zł
Przeciętne wynagrodzenie mężczyzn	9 231,03 zł
Przeciętne wynagrodzenie kobiet	8 491,37 zł

Ile osób zarabia przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej?

Odpowiedź jest prosta: **około 30 procent (trzydziestu) najlepiej zarabiających**. Warto to podkreślić, najlepiej zarabiających.

A gdyby np. minister finansów posługiwał się najczęściej występującym wynagrodzeniem w Polsce?

Wówczas musiałby powiedzieć, że najczęściej wynagrodzenie w Polsce oscyluje wokół **minimalnego wynagrodzenia**. Mowa o dominancie wynagrodzeń. Oznacza ona po prostu **najczęstszą pensję wypłacaną w Polsce**.

Podczas gdy przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej jest zawyżane przez wąską grupę wysokich zarobków, a mediana dzieli społeczeństwo na pół, dominanta pokazuje, na jakim poziomie finansowym zakotwiczona jest największa masa pracujących Polek i Polaków. Przy dominancie wynoszącej 4 806 zł brutto w styczniu 2026 r., pracownik otrzymuje netto ok. **3 543 zł**. W zderzeniu z kosztami życia taki budżet generuje realny deficyt, uniemożliwiając jakiegokolwiek oszczędności.

Ile osób zarabia w okolicach minimalnego wynagrodzenia?

Około 40 procent. Nie oznacza to, że każda z tych osób zarabia co do grosza równowartość płacy minimalnej, ale że ich sytuacja finansowa jest przez tę płacę bezpośrednio determinowana. Dane te pochodzą z pogłębionej analizy rozkładu decylowego wynagrodzeń w gospodarce narodowej zobrazowanej przez GUS w lipcu 2025 roku.

Warto przyjrzeć się temu zjawisku. Zgodnie ze strukturą **decylową (decyle I–IV):**

I decyl (10% najuboższych): zarabia maksymalnie płacę minimalną,
II decyl (kolejne 10%): zarabia okolice przewyższające kwotę 5000 zł brutto – to zaledwie kilkaset zł powyżej minimum,

III i IV decyl: zarobki (odpowiednio do okolic 5800 złotych i 6 500 zł brutto) są wciąż na tyle niskie, że przy rosnących kosztach życia sytuacja nie odbiega znacząco od osób zarabiających minimalne wynagrodzenie.

Pracodawcy powiedzą: trzeba było nie wypłaszcząć poprzez radykalną podwyżkę minimalnego wynagrodzenia.

Ta teza jest ślepa na jedno oko. Dlaczego?

Oto kontekst ubóstwa:

Wskaźnik	Rok 2019	Rok 2025 (dane za 2024/25)	Zmiana
ubóstwo skrajne (minimum egzystencji)	4,2%	5,2%	wzrost o 1,0 pkt proc.
ubóstwo relatywne (50% średnich wydatków)	13,0%	13,3%	wzrost o 0,3 pkt proc.
współczynnik Giniego (nierówności)	0,285	0,300	wzrost nierówności

Oto kontekst oszczędności i zadłużenia:

Kategoria	stan w 2019 roku	stan w 2025 roku
osoby bez oszczędności	ok. 15-18%	20,0%
majątek netto dolnych 50%	Bliski zero	ujemny (więcej długów niż aktywów)
zadłużenie przeterminowane	ok. 75 mld zł	84,7 mld zł
koszty mieszkania i energii	ok. 20-25% budżetu	30-38% budżetu

Dla przypomnienia warto zaprezentować dynamikę wzrostu minimalnego wynagrodzenia:

Rok	Okres obowiązywania	Kwota brutto [PLN]
2019	od 1 stycznia	2 250,00 zł
2020	od 1 stycznia	2 600,00 zł
2021	od 1 stycznia	2 800,00 zł
2022	od 1 stycznia	3 010,00 zł
2023	od 1 stycznia	3 490,00 zł
	od 1 lipca	3 600,00 zł
2024	od 1 stycznia	4 242,00 zł
	od 1 lipca	4 300,00 zł
2025	od 1 stycznia	4 666,00 zł

Dodatkowo, warto pamiętać o waloryzacji programu Rodzina 500 plus na 800 plus i innych programach redystrybucyjnych:

Rok	Program / Instrument	Charakterystyka mechanizmu
2019	rozszerzenie 500+	zniesienie kryterium dochodowego na pierwsze dziecko.
2019	13. emerytura	dotatkowe roczne świadczenie pieniężne.
2020	bon Turystyczny	jednorazowe świadczenie 500 zł na dziecko w formie bonu.
2021	Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (RKO)	12 tys. zł na drugie i kolejne dziecko (12-35 msc).

2021	14. emerytura	Początkowo świadczenie jednorazowe, później stałe.
2022	tarcze antyinflacyjne	Obniżki VAT na żywność, paliwa i energię.
2022	dodatek osłonowy	Świadczenie pieniężne dla najuboższych gospodarstw.
2024	800+ (waloryzacja)	Podniesienie świadczenia wychowawczego o 60%.
2024	„Aktywny Rodzic”	System świadczeń wspierających powrót na rynek pracy.
2025	Renta Wdowia	Nowy mechanizm łączenia emerytury własnej i po małżonku.

Podsumowanie

Czy rok 2026 będzie rokiem przyśpieszenia dla (nie)przeciętnego pracownika? **Raczej nie.**

Czy dzisiaj (nie)przeciętny pracownik czuje się częścią wielkiego sukcesu, jakim jest awans do grupy G20? **Raczej nie.**

Czy wśród polskiej klasy politycznej dostrzegamy wolę do uczciwej debaty na temat wynagrodzeń? **Raczej nie.**

Najważniejsze pytanie brzmi: czy gdyby wzrost minimalnego wynagrodzenia był w ostatnich latach niższy, sytuacja osób najslabiej zarabiających byłaby gorsza? **Z pewnością tak.**

Przygotował: Grzegorz Sikora